

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XXII. évfolyam 159. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 július 15.

Bukovinai és galíciai sikereink.

Orosz hadszíntér. Budapest, július 14. (Hivatalos.) Csapatunk Bukovinában, miután a rájuk bízott feladatokat teljesítették, újra visszatértek a Moldava felső folyásától nyugatra fekvő magaslatokon levő korábbi állásaikba.

Bucactól nyugatra és északnyugatra az oroszok tegnap folytatták támadásaikat. Délután két, szélesen megalapozott támadásukat vertük vissza. Estefelé az ellenség egy harmadik támadásával Bucactól északnyugatra behatolt állásainkba, német és magyar-osztrák csapatok az ellenséget elkeseredett éjszakai harcban újra teljesen kivetették.

A Sarnytól Kovalba vezető vasutól északra orosz osztagok a Stochod balpartján megvetették lábukat. Késő este csapataink rajtuk ütöttek és elűzték őket, amely alkalommal 160 oroszot fogtunk el és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Egyébként teljesen változatlan helyzet mellett nincs újabb esemény.

Tartjuk olasz állásainkat.

Olasz hadszíntér. Budapest, július 14. (Hivatalos.) A Brenta és az Etsch közti hárévonalon az élénk harci tevékenység tart. Erős tüzérségi tüzelés után több helyen nagyon jelentékeny olasz haderő ismételt támadásokat intézett a Cima Dieci és a Monte Rasta közti védelmi szakaszunk ellen.

Különösen nyilvános harc folyt a Monte Rastától északkeletre, ahol az ellenség 10 rohamot kísérelt meg. Csapatunk valamennyi támadást az ellenségnek legsúlyosabb veszteségei mellett verték vissza és összes állásaikat megvédték.

A Posine völgytől északra fekvő vonalaink heves tüzérségi tűz alatt álltak.

A Pasublan az ellenség egy éjszakai támadását vertük vissza.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, július 14. (Hivatalos.) Nincs esemény. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

A második Szedán.

Budapest, július 14. (Saját tudósítónktól) Bernből jelentik: A „Humanité” svájci tudósítója szerint a németek főerőfeszítése már nem Verdun felé irányul. Itt csak azért folytatják a harcot, nehogy a francia védőcsapatok és tüzérség fölszabaduljanak. A német hadvezetőség egy másik szedáni coup-t akar megcsinálni: bekeríteni és foglyul ejteni az egész francia hadsereget. A németek azt hiszik, hogy ezt a tervet meg is valósíthatják, mivel tudják, hogy az angoloktól alig kell félniük. Ezek lehetőleg takarékoskodni akarnak katonáikkal, hogy a béketárgyalások alkalmával hiánytalan haderő fölött rendelkezzenek.

A Deutschland kereskedelmi hajó.

Budapest, július 14. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Amerikai tengerésztisztek megvizsgálták a Deutschland tengeralattjáró hajót s megállapították, hogy teljesen kereskedelmi hajó a jellege.

A franciák és fekete barátaik balsikerei.

Berlin, július 14. A nagyhíradószá-
lós jelentik:

Nyugati hadszíntér.

A Somme mindkét oldalán újabb he-
ves harc tört ki.

A Mametz erdőcske Longueval sza-
kaszon az angolok ma reggel támadtak és
megismételték erőfeszítéseiket a francia
erdőcske ellen, ahol tartalékaink gyors
előretörése tegnap este érzékenyen találta
őket.

Az első kísérleteket véresen visszaver-
tük, most új támadások vannak folya-
matban.

A franciák Barleux vidékén és Estrées
vidékén intézett eddigi hiábavaló támadá-
sukkal az utóbbi napok számos balsikeré-
hez újabb csalódást tüztek. Sem ők maguk,
sem fekete barátaik nem tudtak egy tapodtat
sem előre haladni.

A Maastól keletre a franciák vissza-
hódítási kísérletei meghiúsultak. Souville
erőd vidékén tüzünkkel akadályoztuk meg a
támadást és Lauffée erődnél simán vissza-
vertük azt.

Az arcvonal többi részén visszavertünk
számos ellenséges járőrt, illetve erős fel-
derítő osztagokat.

Ollechestől, Beaulnénál és Markitechtől
nyugatra német járőrök foglyokat szállí-
tottak.

Zarecénél a németek megverték az orosz.

Keleti hadszíntér.

Linsingen tábornok hadserege Zare-
cénél (a Povelbarlii vasutól északra) a
Stochod vonalon át előnyomuló oroszokat
ellentámadással visszavetítették, 260 oroszot
elfogtunk és 2 gépfegyvert zsákmányol-
tunk.

A Stochodtól keletre repülőrajaink si-
keresen ismételték meg támadásaikat.

Bothmer gróf tábornok hadseregejénél
az ellenség tegnap újra benyomult a
a legelső védelmi vonalba, de ellentáma-
dással érzékeny veszteségei mellett újra ki-
vertük.

Balkáni hadszíntér.

Nincs nevezetesebb esemény. (Min. eln.
sajtóosztály.)

Ítélet Strasszerné és társai ügyében.

A törvényszék Strasszernét hét évre és 7000 koronára, Vogel Jakabot három évre és 3000 koronára ítélte.

Csaknem két havi tárgyalás után hozta meg ítéletét a nagyváradi törvényszék gyorsított ügyekben ítélkező I. tanácsa Strasser Aladárné és társai bűnügyében. A tárgyalás május 29 én kezdődött és a tegnapi kihirdetett ítélettel ért véget. Néhány napi nyilvános tárgyalás után az egész pert tovább zárt tárgyalásban tárgyalták le. Ugy a bírák, mint az ügyész és a védők igazán nagy munkát végeztek.

A tanács elnöke dr. Balás Elemér törvényszéki elnök volt, aki tegnap este nyílt ülésben hirdette ki az ítéletet. Az ítélet mindenütt megnyugvást keltett. Beteg és sebesült katonákon nyereszkeskedők semmiféle elnézésre nem számíthatnak s ha van kard az igazság kezében, ezekre le kell sújtani vele irgalmatlanul.

Az ítélet a következő:

A nagyváradi kir. törvényszék, mint a gyorsított bünvádi eljárás rendes szabályai szerint eljáró bíróság a hadviselés érdekei elleni büntetést vádolt Strasser Aladárné és társai elleni ügyben következőleg ítélte:

A törvényszék 1915 május 4-től előzetes letartóztatásban levő Strasser Aladárné Erdélyi Grósz Verát bűnösnek mondja ki az 1915. évi XIX. t. c. 5., 6. §§ ai alapján, ugyanazon törvény 1. § ában meghatározott és a 2. és 3. §. szerint minősülő és 10. § ban meghatározott megvesztegetéssel összefüggésben elkövetett hadviselés érdekei elleni büntetést.

1915 április 4 ike óta előzetes letartóztatásban levő Vogel Lászlót bűnösnek mondja ki az 1915. évi XIX. t. c. 5., 6. §§ ai alapján ugyanazon törvény 1. § ában meghatározott és a 2., 3. §§ szerint minősülő, a 10. § ban meghatározott megvesztegetéssel összefüggésben elkövetett hadviselés érdekei ellen elkövetett büntetést.

Ezek a vádlottak elkövettek a bűncselekményeket az által, hogy Strasser Aladárné, mint férjének megbízottja a csapatkórházban és a gimnáziumi tartalékkórházban a mozgósítástól 1915. április hó végéig az ő szándékos cselekményeivel és mulasztásaival közreműködött abban, hogy az a szolgáltatás, melyet Strasser Aladár a temesvári hadbiztonsággal kötött szerződés alapján a kórházak élelmezése tekintetében teljesített, vagy egyáltalán nem, vagy meg nem felelő módon teljesítse, pedig Strasser Aladárnak kötelezettségét a hadviselés folytán megszünt, vagy megbetegedett katonák gyógyítására szolgáló élelmezés kötelezettségét képezte, amely szándékos mulasztás a következő volt: A két kórházban részint a Strasser Aladárné saját ténykedése folytán, részint az ő utasítására a levest, a tejet és a borleveset vízzel keverték, a borleveshez jóval kevesebb tojást adtak, a levestől a zsírt lecsedték s ez által erejében lényegesen csökkentették, a rántást zsír nélkül készítették, a pecsenye helyett paprikás lében főtt húst adtak, a húst élvezhetetlenül keményen készítették, mócsingos, romlott, bűzös húst adtak, a tejes rizst tej nélkül készítették s csak ráöntötték a tejet, a kávé pótkávéból készítették, dohos tarhonyát, zsizsikes lenőst adtak, bort, sört lényegesen kisebb mennyiségben és

általában oly élelmezést nyújtottak, igen sok esetben meg kellett állapítani, hogy a katonáknak nyuj-

tott étel nem élvezhető, moslékszerű jelleggel bírt.

Ez által a fegyveres erő érdekeit veszélyeztették, mert a katonaság testi erejének visszaszerzésében gátolva, késleltetve lett. Ezzel összefüggésben Strasser Aladárné férjével együtt elkövette a megvesztegetés büntetést is az által, hogy férjével egyet-értve Kirch Ferenc főhadnagy felügyelő tiszttel és Schatz Jakab ezredorvos, kórházi parancsnokot, — de az utóbbinak ebbe beleegyező, ilyen célzata nélkül — ajándékok, előnyök nyújtásával hivatali kötelességük megszegésére akarták bírni. — amit azonban dr. Schatz Jakab ezredorvos meg nem tett — rá akarták bírni dr. Schatz Jakab ezredorvost az által, hogy neki minden külön érték nélkül reggelit, ebédet és részben vacsorát adtak 1914. október havától 1915. márciusig terjedő idő alatt.

Vogel László, mint a Strasser Aladár megbízottja az által követta el a bűncselekményt, hogy a nagyváradi csendőrszolgálat kórházban a mozgósítástól 1915. április végéig, háboru idején, az ő mulasztása folytán maradt el azon kötelezettség teljesítése, melyet Strasser Aladár szerződéssel elvállalt a sebesültek ápolására és gyógyítására teljesítendő élelmezés teljesítésében. Mulasztásai a következők valának: Részben Vogel László ténykedése folytán, részben az ő utasítására sok esetben a levest, tejet vízzel keverték, a borleveshez tojást jóval kevesebbet adtak, paprikás lével leöntött főtt húst adtak pecsenye helyett, s általában oly élelmezést nyújtottak, mely élvezhetetlen, moslékszerű jelleggel bírt, s ezzel a hadviselés érdekeit veszélyeztette.

Azonkívül azt is elkövette, hogy Strasser Aladárnak egyet-értve Bacsinzky Zsigmond csendőrhadnagy, hogy a kórházi élelmezés körül kötelezettségét megszegje, 1914 októbertől 1915 áprilisig, több hónapon keresztül, havi 300—350 koronát adtak s ezt a fizetést Vogel közvetítette. Ugyanezen időzattal húst, kenyeret és bort is juttattak Bacsinzsinak.

Ezért a törvényszék a hivatott törvény 3. § ának 2. pontja és a 13. § alapján Strasser Aladárnét hét (7) évi fegyházra, 7000 K. pénzbüntetésre, 10 évi hivatalvesztésre s politikai jogainak felfüggesztésére ítéli s a közszállításokból kizárja. Vogel Lászlót elítéli három évi fegyházra, 3000 K. pénzbüntetésre, 10 évi jogvesztésre s a közszállításból kizárja.

A pénzbüntetés behajthatatlanság esetén 3 havi fegyházra változtatandó át. Mindkét vádlottat az előzetes letartóztatással egy évet kitöltöttnek nyilvánít.

Schunke Ottót és Sós Jakabot a törvényszék felmentette.

Strasszerné az ítéletet gögösen, koméy arcvonásokkal, hidegen hallgatta végig, mintha azzal nem törődne. Mikor az elnök megkérdezte tőle, hogy megértette e az ítéletet, a vállán rándított egyet, félre nézett, kijelentette, hogy megértette s semmisségi panaszt jelent be.

Az ítélet kihirdetése alatt egy asszony rosszul lett, tántorogva ment ki, az ajtóban

egyét sóhajtván lerokkadt s a teremőr csak nehezen bírta fenntartani.

A vádlottak padján e jelenetre felhördült valaki. Vogel volt, az elítélt. Az ájult asszony felesége volt. Vogel László megtörve hallgatta az ítéletet s ő is kijelentette végül, hogy semmisségi panasszal él. Majd Strasszernét újra megkérdezte az elnök, hogy miért fellebbez az ítélet ellen, mire Strasszerné ridegen azt jelentette ki, hogy ártatlan s bűnösségének megállapítása miatt fellebbez.

Az ügyész szintén semmisségi panaszt jelentett be súlyosbításért. Dr. Medvigy Gábor a Strasszerné érdekében, dr. Garó Gusztáv a Vogel érdekében jelentettek be semmisségi panaszt. Dr. Feldmann Ármán a Schunke védője, és dr. Faragó Sándor a Sós Jakab védője megnyugodtak az ítéletben.

Az ügyész indítványára a törvényszék ugy Strasszernára, mint Vogel Lászlóra elrendelte további fogvatartásukat a Curia ítélethozataláig.

Bjelik püspök útja Orosz-Lengyelországban

Bjelik Imre püspök apostoli tábori vikárius Orosz-Lengyelországban járt és megfigyeléseiről a következő jelentést tette:

1916. áprilisában a meghódított délkeleti területeken és májusban Orosz-Lengyelországban csodálhattam meg katonai kormányzatnak kulturzmunkáját. Az ország lassan normális képet mutat, sőt egyház és iskolai nézőpontból sokkal magasabban áll, mint az oroszok uralma alatt. Számos közéleti téren működő egyesületet, polgári testületet és bizottságot reaktívtak, sőt újak is keletkeztek. A nyomor enyhítésének terén vezető és irányító tevékenységet fejt ki a lublini katonai főkormányzóság, ugyszintén mindegyik kerületi parancsnokság. Óriási összegeket osztottak ki a szegény lakosság között, azonban nemcsak a lakosok részesültek segítségben, hanem a visszamaradt és minden anyagi eszköz hiján lévő orosz állami alkalmazottak, valamint azok családtagjai, özvegyei és árvái is. Noha a szétrombolt helységek és majorkok újra való fölépítése még nem mehetett mindenütt végbe, általánosságban az a helyzet, hogy a mezőgazdaság ismét a rendes mederbe terelődik. A katonai kormányzóság az ipart is támogatja és fejleszti. A kereskedelem és az élelmiszerekkel való ellátás terén a krakói áruforgalmi központ és az ugynevezett tájékoztató hivatalok létesítése útján a monarkhiából való kivitt szabályozták.

Az egészségügy terén is sokat tettek és még sok a tennivaló. Eddig 23 kórházat állítottak föl, összesen 2600 ágygal. Különös gondot fordítanak a hősök sírjára és minden kerület számára sirtakasztereket létesítenek és a halottak azonosságának megállapítását nagy pontossággal fogantatásítják.

A közoktatás terén is nagy munkát fejt ki a kormányzóság. Az 1900. évi Lengyelországban csak orosz tanítási nyelvű iskolák voltak. A felekezeti iskolákat megtörték ugyan, de csak az orosz tanítási nyelven és a lengyel nyelv csupán tantárgyként szerepelt. A mikor a cs. és kir. katonai kormányzat megkezdte működését, az összes orosz népiskolákat lengyel tannyelvűekké változtatták át és míg az orosz uralom alatt egy községnek, a mely 20—30 faluból állott, csak egyetlen népiskolája volt, most már minden községben több iskolát állítottak föl, úgy hogy a nyilvános népiskolák száma az idő szerint mintegy 1400, a tanítóké 1800 és az iskolás gyermekek számaránya jelen-tékenyen megnövekedett. A tanítók hiányát továbbképző tanfolyamokkal igyekeznek pótolni. Kielecben megnyitották a nyilvános gimnázium első osztályát.

Verdun nemsokára tarthatja magát.

Berlin, július 14. A Kreuzzeitungnak a nyugati harctéren lévő tudósítója jelenti:

A Verdun körüli új német harc vonal biztosítja a további előnyulást lehetőségét a belső erőgyűrű felé. A legutóbbi események óta az a nyomás, a melyet a németek a Souville erődre gyakoroltak, most már Souville-től keletre a Tavannes erődre is kiterjed. Ez a két erő a vár kulcsának tekinthető, mert ha ezek elesnek, akkor Verdun már nem soká tarthatja magát.

A párisi lapok mégis előkészítik a közönséget Verdun elestére s azzal vigasztalódnak, hogy a vár mily hosszú ideig tartotta magát.

Az antant újból gyilkoltatni akart.

Budapest, július 14. (Saját tudósítónktól.) A következő titokzatos jelentés érkezett Athénből: Miután a Tatoi erdőben több óráig tartó tűz pusztított a tűz áttért a királyi palotára és a szomszédos épületekre. Több tiszt, köztük tábornokok, életüket veszítették. Konstantin görög király, a királyné és családja, Miklós herceg székhelyén keresett menedéket.

Pádvia bombázása.

Események a tengeren.

Egyik buvárhajónk e hónap 10-én délután az otrantói szorosban egy, az Indomito tipushoz tartozó olasz torpenóuzót elsüllyesztett. 13-óról 14-re virradó éjjel egy tengeri repülőrajunk Pádvia vasúti művére és katonai telepeire igen hatásosan számos bombát dobott. A repülőjárművek, amelyekre a védőtegek hevesen tüzeltek, sértetlenül tértek vissza.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Tizenkét angol torpedóhajó utban.

Budapest, július 14. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Jelentés érkezett, hogy ma reggel kilenc órakor Hollandiától északra keleti irányban tizenkét angol torpedóhajót láttak.

Német buvárhajók sikeres munkája.

Budapest, július 14. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti: Egyik buvárhajónk július 11-én az Északi-tengeren megsemmisített egy körülbelül 7000 tonnás angol segédcsirkáló. Ugyanezen a napon az angol keleti partvidéken egy buvárhajónk támadással elsüllyesztett 3 felfegyverzett angol órhajót. Legénységét megmentettük, egy ágyút zsákmányoltunk.

Görögország rossz szelleme.

Budapest, július 15. (Saját tudósítónktól.) A Vossische Zeitung szerint az antant tiltakozó jegyzékét a görög kormányhoz Venizelosz volt miniszterelnök szövegezte. Az antant akarata ellenére bevette a jegyzékbe a kamara feloszlításának és új választások kiírásának követelését.

A Vossische Zeitungnak Athénből Szófiába távozott tudósítója jelenti: Kizárt dolog, hogy Görögország a központi hatalmaknak hadatüzenjen, hiába mesterkedik ezen Venizelosz.

Breszt-Litovszk kell az oroszoknak.

Bern, július 14. A Journal jelenti: Az orosz hadvezetőség legközelebbi célja világos: hatalmába akarja keríteni Baranovicsit, a nagy északi vasúti gócpontot, hogy aztán Breszt-Litovszk felé közeledjék, amelyre az orosz hadsereg centruma körülbelül egy hónapja törekszik. Világos azonban, hogy az oroszoknak előbb el kell intézniük a Vilna-Dvinszk-Mirszk háromszögben eléjük meredő nehéz feladatokat, mert ha ezt elmulasztják, végzetes szárnytámadások érhetik őket. A francia közönség ne tápláljon túlzott reményeket azokhoz az eseményekhez, melyek az összes frontokon a közel jövőben várhatók. Az ellenség még igen erős és bizonyos, hogy most erőt gyűjt, hogy majd valamelyik ponton szörnyű ellentámadásba kezdjen.

Új tiz koronás.

A hivatalos lap közlése szerint f. hó 24-én a Osztrák-Magyar Bank új tiz koronás bankjegyet bocsát ki. Az új tizkoronás leírása a következő:

Az Osztrák-Magyar banknak tiz koronáról szóló és 1915. évi január jó 2-áról kelteztetett jegyei 150 mm. szélesek és 80 mm. magasak és egész terjedelmében vízjeles (a vízjel római tiz-es szám négyzetelakú, sötét lúccsokban) papíron kettős nyomtatással készülték, az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel.

A bankjegy két oldalának rajza és színe egymástól teljesen elütő.

A tulajdonképeni jegykép mindkét oldalon a felületnek körülbelül háromnegyed részét foglalja el, míg a fennmaradó csak részben nyomással ellátott negyedben a vízjegy szabadon jelentkezik.

A magyar szövegű oldalon úgy a jegykép rajza, valamint az alap is tarka.

A jegynek legszélső bal negyede a magyar szent korona országainak díszítőmennyel övezett kékszinű címerét ábrázolja, fölötte jobbra és balra a „10” es szám áll és a címer alatti vignettán fehér színben, kék alapon az értékjelölés „tiz korona” olvasható.

Ettől jobbra, felül, guillocheokkal ellátott derékszögű szallagon fehér felirással sötét alapon az értékjelölés „tiz korona” látható, alatta a magyar jegyszöveg, amely ugyanolyan mint a régi.

A jegynek e részétől jobbra guillocheokkal ellátott hullámos keretben eszményi fiugyermekfej van, alatta guilloche-vignetta, melynek sötét színű alapon a „10” es szám emelkedik ki, alatta pedig szabadon a „Korona” szó áll.

Az alapnyomáson a „10” es számot felülről dombornyomás guilloche alappal van egyesítve, amely a jegyszöveg alatt tojásdad keretben a római „X” es számot mutatja.

A német jegyszöveg szintén a régi. Feltűnik, hogy a német jegyszövegben, mégis az értékjelölése a ruthén és szerb nyelven cirill betűkkel van nyomva, pedig az újabb irányzat a cirill betűket — igen helyesen — mellőzi mindenütt.

Apponyi a bizalmi tanácsról és a katonai követelésekről. Apponyi Albert igen érdekes nyílt levelet intézett az egyik fővárosi napilaphoz, mely azt a kérdést vetette föl, hogy a magyar katonai követeléseket érvényesítheti-e a bizalmi tanács? Apponyi kijelenti, hogy nem ez a bizalmi tanács tulajdonképeni hatásköre. A bizalmi férfiak küldetése csupán arra a körre szorítkozik, a melyen a parlament tényleg — nem jogilag, de tényleg, nagy nemzeti érdekek tekintetéből — működésében korlátozva van, helyesebben szólva: önmagának bizonyos korlátokat szabni kénytelen: t. i. a katonai és külpolitikai helyzet részleteinek felderítése és nyilvános megvitatása. A bizalmi férfiak bevezetett tények előtt fogják az ellenzék véleményét illetékes helyre juttatni. A nemzeti követelményekre hangsúlyozza Apponyi, hogy azokat a háború minden irányban igazolta és aktuálissá tette s éppen azért e téren ott, ahol alkalom nyílik rá, annál inkább meg fog tenni mindent, mert egész politikai élete összenőtt e gondolattal.

Hogyan lehet búzát venni?

**Megjelent a kormány rendelete.
Az ország jövő évi élelmezése.**

A háboru mellett ma kétségtelenül a lakosság kenyérkérdése képezi a legfontosabb tárgyát a kormány és minden hatóság munkájának.

A jövő évi kenyérkérdés ügyében tegnap megérkezett Biharvármegye alispánjához a miniszter rendelete. A nagyon fontos jelentőségű rendelet főbb intézkedései a következők:

Első sorban is a rendelet értelmében az idén is vehet mindenki búzát és maga öröltheti meg. Emellett azonban meg lesz a mai rendszer is, hogy tudniillik a hatóság látja el liszttel azokat, akik nem tudnak búzát beszerezni.

Minden fogyasztó vásárlásra van jogosítva elsősorban. A vásárlásra jogosult termelő és nem termelő házi szükségletét készáru vétel útján minden közvetítő kizárásával termelőtől csakis lakása helyének községi elüljárósága által kiállított vásárlási igazolvánnyal vásárolhat és pedig csak annak a községnek területén, amelynek elüljárósága a vásárlási igazolványt kiállította, valamint az illető törvényhatósághoz tartozó azon községek területén, amelyekre a kereskedelmi miniszter a vásárlási igazolvány hatályát kiterjeszti.

A vásárlási igazolvány kiállítását akár augusztus 16. tól 1917. augusztus 15. ig számított szükséglet egy összegben való megvásárlására kérheti mindenki, akár részletekben is, azonban egy egy részlet semmi esetre sem lehet kevesebb egy méterházánál.

A vásárlási igazolvány át nem ruházható. Különösen nagy súlyt helyez a miniszter a vásárlási igazolványokra. Ezek alapján akarja tulajdonképen elejét venni a visszaéléseknek. Azért mindenki úgy vigyázzon a vásárlási igazolványára, mint a készpénzére.

A gabonavásárlás alkalmával minden vevő tartozik a vásárlási igazolványt az eladónak átadni. Az eladó köteles az igazolványokat megőrizni és azokkal a főszolgabíróknak beszámolni.

A vásárlási igazolvánnyal ellátott egyének nem vehetők fel a hatósági ellátás alá eső egyének névsorába. Az esetben azonban ha valaki nem tudná beszerezni azt a mennyiséget, a melyre igazolványt kapott, hanem csak annál kevesebbet, akkor a még hiányzó mennyiségre a hatóságnál tarthat igényt, azonban ezt jelentenie kell. Minden vásárlási igazolvány csakis annyi gabonára érvényes, amennyi azon ki van tüntetve. Ha tehát valaki csak kevesebb gabonát tudna megvásárolni, mint a mennyi az igazolványon fel van tüntetve, akkor már az igazolvány érvénytelen és azt be kell szolgáltatni új igazolvány kiállításá végett.

Minden megvásárolt gabonának az elszállítására az illetékes főszolgabíró ad szállítási engedélyt. Ily engedély nélkül egy kilogramm buza sem szállítható el.

A másik igen fontos intézkedése a rendeletnek, hogy a malmok őrlését is ellen-

őrzik. A malmok ugyanis csakis hatóságilag kiállított tanusítvány ellenében őrlhetnek. A hatóság viszont nem adhat több gabona megőrlésére engedélyt, mint amennyi gabona az illető családjára élelmezésére elegendő.

Az előjáróságok a vásárlási határidő letelte után tartoznak meggyőződni róla, hogy a termelőknek mennyi fölösleges gabonakészletük van. Ahol fölösleges gabona van, ott nyomban, de legkésőbb szeptember 15-ig tartoznak bejelenteni, illetve felajánlani a Haditermény Részvénytársaságnak.

A rendelet megállapítja most is minden embernek a napi élelmezéséhez szükséges liszt maximumot. E szerint az őstermelők napi 400, a nehéz testi munkával foglalkozók napi 300 és más egyének napi 240 gramm liszttel tartoznak megelégedni.

Az el nem használt vásárlási igazolványokat mindenki tartozik bemutatni a hatóságnál. A liszt szükséglet összeírásáról jelentést kell tenni a miniszterhez, aki annak alapján meg fogja állapítani minden törvényhatóság végleges szükségletét. Az utolsó határidő, ameddig mindenki tartozik érvényesíteni vásárlási igazolványát: október 15. ben van megállapítva.

A rendeletről a hatóságok 3. szor kell hogy értesítsék a lakosságot.

A házbérfillér szabályrendelet.

**A városi közgyűlés
második napja.**

Tegnap délután folytatta Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága közgyűlést. Az egész délután nagy részét a házbérfillérről szóló szabályrendelet részletes tárgyalása vette igénybe.

A szabályrendelet ellenzői közül sokan nem jelentek meg s így az csekély módosítással keresztül ment.

Ezenkívül még felemelték a villamos-áram díját.

Ma még jön a csatornázási adó felemelése.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt. A törvényhatóság tagjai közül igen kevesen voltak jelen.

Az előző napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után rátértek a házbérfillérről szóló szabályrendelet-tervezet tárgyalására.

Az 1. §-nál Kócsán János indítványozta, hogy az 1912. évi LVIII. teikk. 12. §-ára való hivatkozást mellőzzék s ehelyett vegyék be, hogy a házbérfillérre a deficit fedezése céljából van szükség.

A szakaszt változatlanul fogadták el.

A 2. §. felett több mint 3 óras vita indult meg.

Ezen szakasz szerint a 200 K-ig terjedő házbérek mentesek a házbérfillér alól; 201—600 K-ig 2 százalék; — 601—1000 K-ig 3 százalék; — 1001—1600 K-ig 4

százalék; — 1601—2200 K-ig 5 százalék; — 2201—3000 K-ig 6 százalék és 3000 K- felüli bérösszeg után 8 százalék a házbérfillér. Üzlethelyiségek, keresk. és ipari raktárak, műhelyek 50 százalék mentességet élveznek.

Schwarcz Izidor azért szavazta meg az egész szabályrendeletet, mert a progresszió behozatala az adózásba. Indítványozta azonban, hogy 300 koronáig legyen mentesség.

Gábel Jakab a kis egzisztenciákon akar segíteni, miért is indítványozza, hogy a mentesség 500 K-ig terjedjen; 500—700 K-ig 2 százalék, 700-tól 3 százalék. Ezáltal sok szegény kis tisztviselőt mentesítünk. A 3000 K-án felüli lakbérek után pedig emeljék 10 százalékra a fizetendő összeget.

Biró Márk 400 K-ig indítványozza a mentességet s azután felemelileg 400 koronáig emelné a százalék kulcsot, egészen 10 százalékig. Így bejönne az az egész összeg, amit a tanács felvett. Adják vissza a tanácsnak, hogy tegyen számításokat s a jövő közgyűlés elé terjesszen javaslatot. Indokol felhozta, hogy a kisebb lakásokból gyakoribb a változás, míg a nagyobb lakásokban állandóbbak a lakók s így kevesebb dolgot adnak az adóhivatalnak.

Szabó Károly a mentességre vonatkozó egyik indítványt sem fogadja el, mert éppen a szegények részére szolgálnak a közintézmények s ezek közül sokan így sem fizetnek semmi adót.

Kelen Béla indítványozza, hogy senkit se mentessenek s mindenki tartozzék fizetni a házbéradót.

Dr. Hoványi Gyula az 50 százalék kedvezményt úgy látja igazságosnak, ha nemcsak a kereskedelemre és iparra, hanem a mezőgazdaságra is kiterjesztenék, sőt az ügyvédek irodáját, az orvosok rendelő szobáit, a művészek műterméit is kedvezményben részesítenék, vagy töröljék el egészen a kedvezményt. 300 koronáig elfogadná a létminimumot.

Dr. Medvigy Gábor felveti a kérdést, hogy a nőtlen embereket kellene magasabb lakbérfillérrel megírni, mert azok könnyebben élnek, kevesebb lakbért fizetnek s ezek kifognak bujni a lakbérfillér alól. A tervezetben a hónapos szobák nincsenek felsorolva. Ezeket magasabb százalékkal kellene megírni. A 200 K-ás lakásokban nagyon szegény emberek laknak. Elfogadja az 500 K-ig terjedő mentességet. Másrészt a progresszióval is van határa s azt sem lehet a végletekig vinni.

Dr. Friedlander Samu elfogadja az eredeti javaslatot, de aligha hagyja jóvá a miniszter a szabályzatot.

Siket Traján hiszi, hogy a tisztviselők megtalálják az igazságot. A 300 K-ig terjedő mentesség nem ér semmit, mert egy postaszolga sincs, aki 300—350 koronánál kevesebb lakbért fizetne.

Kócsán János indítványozza, hogy egy külön bekezdést iktassanak be, mely szerint a köztisztviselők mentessenek fel a házbérfillér alól.

Lukács Ödön szerint a terheket a városi tisztviselők is viselik. A javaslatot a kényszerűség és a szükség hozta ide, mert bajban van a város pénzügye. Válaszol Siket Traján és dr. Friedlander érveire. A házbérfillért az állam is tervebe vette, fényüzési adó címen. Az 500 koronáig terjedő mentességet és a 3000 koronán felüli lakások után a 10 százalékot ellenzi s a 300 K-ás mentességet elfogadja. A dr. Hoványi Gyula által indítványozott 50 százalék kedvezmény kiterjesztését nem fogadja el, mert az sok zavart okozna.

Dr. Hoványi Gyula újabb érveket hoz fel indítványa mellett.

Dr. Medvigy Gábor látva a kedvezmény körül támadható zavarokat, az egész vonatkozó részt törölné.

Juricskay Barna számszerű adatokkal világította meg, hogy miként alakulnának a bevételek a mentesség kiterjesztése által.

Ezután a 2. § t azzal fogadták el, hogy 300 koronáig mentességet élvez a lakbér összeg, míg a 3000 koronánál magasabb lakbér után 10 százalék lesz a házbérfillér.

A többi szakaszokat vita nélkül el fogadták. A házbérfillérért a háztulajdonos nem szavalt.

Feleltek a villamáram díját.

A tanács javaslatot terjesztett elő, mely szerint a villamáram díját 7 fillérről 8 fillérré emelték.

Kelen Bóla állást foglal az áramdíj emelés ellen, mert a jelen időszak nem alkalmas a díj emelésére. Különbösen sem szolgáltatja a díj emelés a célt, mert nem folyik be nagyobb összeg. Az emelés éppen a kisebb embereket sújtja. A felügyelő bizottság csak 1917. év végéig javasolta az emelést. Ennek nincs nyoma a javaslatban.

Gábel Jakab felel, hogy a bizottság, az ő indítványára csak 1917. év végéig fogadta el az áramdíj emelését.

Fényes Manó kiemeli, hogy 74000 koronával több a villamostelep kiadása, mert munkadíj, anyag drágult, egy új turbinát kell fizetni s a szükséges leírásokat is csak kis mérvben eszközölheték.

Biró Márk szerint a díj emelés a kisebb embereket sújtja. Redukálni fogják a fogyasztást és a bevétel csökken. Most nem indokolt az emelés, mikor kilátás van mindenféle adók emelésére. A villamosvasut áramdíját kellene emelni, mert a szén drágább. A 22000 koronát vegyék máshonnan. Ellene van az áramdíj emelésének.

Lukács Ödön hosszan fejtegeti, hogy szükség van a díj emelésre, mert emelkedtek a kiadások. Takarékoságra szoritja a díj emelés a szegényebbeket s a várt több bevételt a nagy fogyasztóktól várja a város. Más városokban is emelték az áramdíjakat s annak meg lett a pénzügyi eredménye. Igaz, hogy a felügyelő-bizottság 1917. végéig javasolta az emelést, de határidőt nem lehet a szabályrendeletbe iktatni. Egy közgyűlési határozattal azonban bármikor lehet az áram díját szállítani.

Gábel Jakabot nem nyugtatta meg a főjegyző. Adót még nem szállítottak le, a bevételnek mindig akad helye. Indítványozza, hogy utasítsák a tanácsot, miszerint legkésőbb 1917. lejáratá előtt a villamos áramdíjak leszállítására terjesszen elő javaslatot.

Biró Márk rámutat, hogy a közönség a legnagyobb ellenszenvvel fogad minden új terhet. A városi üzemeknek nem jövedelemre kell dolgozni. A világítás életszükséglet.

Lukács Ödön kijelenti, hogy a villa mosmár nem szociális üzem, hanem tisztán kereskedelmi vállalat s a város jövedelmének fokozását szolgálja. Sajnálja, hogy Gábel nem viseltetik bizalommal a tanács iránt. Nem ellenzi, hogy meghozzák az 1917. év végéig előterjesztendő javaslatra vonatkozó határozatot.

Dr. Hoványi Gyula azt indítványozza, hogy halasszák el egy hónapra a határozathozatalt s addig tegyenek számításokat a 7 és fél filléres árakra s a nagy fogyasztók áramdíját is emeljék.

Fényes Manó felvilágosítással szolgál. A nagy fogyasztókat nem szabad elengedni. Az áramárak 8 fillérré emelését és az egyezményes fogyasztók díjának 15 százalékkal emelését ajánlja.

Ezután a tanács javaslatához képest a 8 filléres díjat elfogadták, Gábel Jakab indítványára pedig utasították a tanácsot, hogy 1917. év vége előtt terjesszen elő javaslatot az áramdíjak leszállításá iránt. A még hátralevő ügyeket, köztük a város 1916. évi költségvetését és a milliós kölcsönt a mai, szombaton esetleg a következő napokon tartandó közgyűlésen tárgyalják.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer-
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag
Farkas István Apolló drogeriájában Rá-
koczy-ut. 7/B.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 14.

A képviselőház mai ülését Beöthy Pál elnök féltenegykor nyitotta meg. Az ülés megnyitása után a közoktatásügyi bizottság egy-egy jelentését terjesztette elő Antal Géza és Pekár Gyula.

Következett a napirend első pontja: A Ház a hadinyereségről szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadta.

Majd a képviselőház mentelmi bizottságának jelentése következett Ivánka Imre országgyűlési képviselő mentelmi jogának a felfüggesztése tárgyában.

Darvai Fülöp előadó: A Ház mentelmi bizottsága azt javasolja a Háznak, hogy Ivánka Imre országgyűlési képviselő mentelmi jogát ezen ügyre nézve is függesztesse fel.

A Ház ebben az értelemben határozott.

A jegyzőkönyv idevonatkozó részét nyomban hitelesítették, hogy elküldhessék a pozsonyi királyi ügyészségnek.

Következett a napirend harmadik pontja: a pénzügyminiszter törvényjavaslata

a helyeg és illetékre vonatkozó törvények és szabályok

némely rendelkezéseinek módosításáról.

Bakonyi Samu a javaslatot általános-ságban elfogadja. A javaslat szerinte súlyos megterhelést jelent a városi lakosságra. A háztulajdonosok sokat szenvedtek a háboru alatt, mert a bevonultak nem fizethettek lakbért és jövedelmeiket a tulajdosok nem emelheték. Nem marad más hátra, mint a mi a középosztályra és a munkásságra igaz súlyos megterhelést jelentene.

Pejacsevich Tivadar gróf, Platthy György szólaltak fel.

Szünet után az illetékes javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Teleszky János dr. pénzügyminiszter a részleteknél hozzájárult olyan módosításhoz, hogy a becslés költségeit a kincstár viselje, ha a becslésre kijelölt tárgy értéke nem haladja túl az 5000 koronát. A földeknek miveltési ág szerint való osztályozásának tervét megfontolja.

Következett

a szeszadójavaslat.

Münnich Kálmán előadó, Csermák Ernő, Bernáth Béla, Szovák után Szabó István a kisgazdák érdekében kéri, hogy

a kis üstöket

ne vegyék el tőlük.

Teleszky János dr. miniszter szerint szó sincs erről, hanem arról, hogy az eddigi kedvezmények helyett egyforma adóval róják meg a kisgazdákat.

A javaslatot elfogadták.

A külföldi dohány

behozataláról, a vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbításáról szóló javaslatokat elfogadták.

A győri ágyugyár.

Elnök közli, hogy a győri ágyugyár meghívta a képviselőházat és a főrendiházat a gyár megtekintésére. A képviselőház 12, a főrendiház 8 tagot küldött ki. Az utazás 24 én lesz.

Elnök javaslatára ma formális ülés lesz.

Bakonyi Samu szóváteszi, hogy a kérvényeket nem intézik el.

Tisza István miniszterelnök válaszol. A kérvényeket sokkal gyorsabban intézik

el, mint a koalíció idejében. A koalíciótól 1200 kérvény maradt elintézetlenül míg most csak 90 az elintézetlen kérvények száma.

Az ülés este 8 órakor végződött.

Keserü a kenyérünk.

Panasz az Első Gyulai Kenyérstúdo ellen.

Hetek óta nem kicsiny megdöbbenéssel veszi észre a kenyérfogyasztó közönség, hogy a barnának nevezett fekete kenyér gyorsan megromlik s keserü. Az utóbbi napokban többen erős gyomorbántalmakról panaszkodtak a fekete kenyér evése után s tudomásunk van róla, hogy Palánkay Károly tanácselnök e hét elején súlyosan megbetegedett a keserü kenyértől. Szerencsére gyorsan segítettek a betegre, akit közszereget környez s mindenki örült, mikor értesült, hogy túl van a veszedelmen a kitűnő kedélyű elnök.

Senkinek gusztusát nem akarjuk elvenni az olcsó fekete kenyértől, sem tömeghisztériára okot adni, de érdemes volna lenyomatni Kiss Dávid tnb. tagnak tegnapi interpellációját, amelyben lefestette a keserü kenyér eredetét és származását. Ő is valószínűnek tartja, hogy a kidolgozása hiányos a kenyértésztnak, mert lusták és hanyagok egyes pékek s az élesztőben is van hiba.

Az a hír, hogy a buza dohos, vagy penészes lenne, amelyből a kenyérliszt készül, vagy ennek volna baja, nem való. Ezt a Közélelmezési Hivatal helyettes vezetője: Scherz Károly főkönyvvezető tegnap megállapította.

Kiss Dávid felszólalásának hatása alatt Lukács Ödön főjegyző elrendelte az eset szigorú bevizsgálását. Felvilágosítást kértek Kiss Dávidtól, aki kijelentette, hogy a keserü kenyér jelenleg is birtokában van, azt a Hivatal rendelkezésére bocsátja. A kenyéret az Első Gyulai Kenyérstúdo fiókjánál vásárolta.

Ez alapon a Közélelmezési Hivatal nevében a távollévő Váradi Lajos igazgató helyett Scherz Károly főkönyvvezető kiment a Gyulai Kenyérstúdo telepére, hogy megállapítsa, miképpen dolgozták fel a várostól kapott kifogástalan lisztet, milyen élesztőt használnak a tésztahoz s hogyan dolgozzák ki a gépek a kenyértésztnát s nem forog-e fenn anyagelrontás. Mindezekből mintákat vett, megejtette a vizsgálatot s erről ma jelentést tesz a főjegyzőnek.

Egy másik pék sütdődjében hasonló vizsgálatot ejtett meg s kihallgatta a nagy számban jelentkezett panaszosokat, akik a keserü kenyértől rosszul lettek.

Magyarország, ez az áldott buzatermő ország, a legjobban élhetne a háborus viszonyok között is. Németországban szűkösen táplálkoznak, Bécsben sem dicsekszenek pazar jóllétról az emberek. S csak nálunk történhetik meg, ilyen laza felügyelet és lelkiismeret mellett, hogy keserü lesz a jó lisztből készült kenyér s betegékké tesz minket a kis munkával nagy nyereségre spekuláló pékség.

Mit vétettünk nekik, hogy ellenség módjára bánnak velünk s pénzért betegséggel szolgálnak?

Kávéközpont.

A kormány, hogy a közönségnek kávéval való ellátását biztosítsa, „Kávéközpont”-ot állított fel, melynek az ügyrendjét a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

Kávékészleteket a központnál bejelenteni tartoznak mindazok, akik bárminemű kávé-t tovább eladói céljára, vagy iparüzemükben való felhasználás avagy egyébként nem saját háztartásukban való fogyasztás céljaira tartanak raktáron, ugyancsak azok is, akik bármilyen kávé-t más részére tartanak őrizetben. Ezekon kívül a bejelentési kötelezettség érinti azokat is, akiknek a kávékészlete az 50 kilogrammot meghaladja.

A bejelentési határidő folyó évi július hó 22-ik napja. Ettől az időtől kezdve hónaponta történik a bejelentés, amelyet az arra illetékesek egyenesen a kávéközponthoz (Budapest V., Nádor u. 19.), illetve a rendőrkapitánysághoz kötelesek bejelenteni.

A zár alá vett kávé fölött a kávéközpont rendelkezik. Ugyanis az ezentúl az ország területére érkező kávé zár alá vétetik és birtokosa köteles azt a kávéközpontnak megvételre felajánlani.

A július hó 15. napján meglévő összes kávékészlet szintén zár alá vétetik, s a tulajdonosok a központ utasítása szerint kötelesek azzal eljárni. Aki az erről szóló miniszteri rendelet ellen vét, kihágást követ el és szigorúan büntetetik.

Hogy áll a szőlő-termés?

A borárok emelkednek.

A legutóbbi esőzések következtében a szőlők virágzása egyenetlenül és lassan ment végbe. A késői fajták virágzása most fejeződött be.

A zivatarok s különösen a legutóbbi jégverés, nagy kárt tett az Aranyágon és a Nagy Sötétágon.

A peronoszpóra a hegyi szőlőkben kisebb mértékben, s lapos fekvésűekben nagy mértékben jelentkezett. Számszerű a szőlőmoly kártétele.

A terméskilátások a jégverés következtében gyöngék, bár eddig a száraz idő mellett jól állottak.

A borárok, mint az egész országban, Biharban is emelkedőben vannak. Tavalyi bor ára 150—200 korona, idei bort 130—180 koronáért keresnek. Az eladás tartózkodó, számítanak arra, hogy a jégverést kiheveri a szőlő, s a hadsereg nagyobb kvantumot köt majd le.

A szőlőmunkások élelmezése nehézségekre talál. A Közélelmezési Hivatal csak Nagyvárad lakosait élelmezheti, vidékiek számára nincs lisztje és kenyere. Viszont a vidékiek nem hozhatnak magukkal egy hétre elegendő kenyeret, mert otthon sincs, a román vidékről jövőeknek pedig béke időben is itt kellett beszerezni a kenyeret.

A Közélelmezési Hivatal arra skarja szorítani a hegyi munkásokat, hogy hazulról élelmezzék magukat, mert a hegyi munkás tömeg megterhelné a liszt és kenyérkészletet. Ezért Oláh Ferenc szőlőtulajdonos, akinek kora tavasztól késő őzig

50—60 emberre van szüksége 60 holdas szőlőjében, döntés alá hozta a kérdést s írásban kérte a szükséges kenyér kiutalását.

A Közélelmezési Hivatal ma dönt a szőlőmunkások kenyérrel való ellátása ügyében.

Ujabb jégverés a vármegyében.

Pusztítás a biharkeresztesi járásban.

A szerdai rettenetes jégverés Biharvármegye területén is igen nagy pusztítást okozott. A kár tulajdonképpen a megye területén érzékenyebben érinti a lakosságot, mint Nagyváradon, mert a kár ott a gabonaneműekben van. A jégverésről eddig a biharkeresztesi járás főszolgabírája tett jelentést, de nagy károkat okozott a szokatlan vihar más járásokban is, honnan rövidesen beérkeznek a hivatalos jelentések.

Frankó Endre a biharkeresztesi járás főszolgabírája tegnap a következő jelentésben referált az alispánnak a pusztításról:

Tekintetes Alispán ur!

Jelentem, hogy a tegnapi nap déli óráiban egész járásom területén pusztító jég vihar vonult keresztül, amely az eddigi megállapítások szerint Körösszegapáti, Berekböszörmény, Nagyszántó, Mezőpeterd, Told, Biharkeresztes, Bojt, Bedő, Nagykeréki, Kiskereki, Artánd, Bors, Kisszántó és Biharszentjános községek lakosainak terményeiben igen nagy károkat okozott.

Komádi, Magyarhomorog és Körösszakál községek határait szintén, azonban kisebb mértékben sújtotta a jég.

A jégeső igen rövid ideig tartott, p. o. Biharkeresztesen 2 percnél nem tovább, de miután teljes eső nélkül, végtelen sűrűen és igen nagy szemekben esett, s rövid idő alatt is igen nagy kárt tett, amennyiben a még lábán álló, avagy rendszeren levő gabonát, különösen a késői árpákat, zabot és tavaszi búzát nagyrésztben kicsépelte, összetörte, illetve ledöntötte. A tengerit nagy mértékben megromogtatta.

A kár jelenben még meg nem állapítható, de remélhető, hogy kedvező időjárás mellett a különben silánynak ígérkező tengeritermés egyrésze némely helyen megmarad, mert a növény egyrésztnek szára és csöve sértetlen maradt.

A pusztító jégeső természetesen egyéb veteményekben és a házak átlagában, vad állományban s baromfiakban is igen nagy károkat okozott.

Biharkeresztes, 1916. június 13.

Frankó Endre,
főszolgabíró.

Ugyanekkor bejelentette a főszolgabíró, hogy a jég a főszolgabírói lak ablakát is beverte, azok megcsináltatására az alispántól kér felhatalmazást.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb disze. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

..HIREK..

Dr. Hoványi Géza udvari tanácsos ünneplése.

Annak az ünneplésnek, amelyben Nagyvárad társadalmá dr. Hoványi Gézát udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából tegnap részesítette, folytatása volt az, amelyet a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok tegnapi ülésében Reismann Mór kir. tanácsos juttatott kifejezésre.

Az iskola bizottság több fontos ügy elintézésére ült össze s az ülést ünneppé avaták azok a szavak, amelyekkel az elnök, dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő új méltóságában köszöntötte Reismann Mór.

„Mindnyájunk őszinte örömeinek adok kifejezést — ugymond — amikor kitüntetésed alkalmából szívvel köszönlek. Mi láttuk a Te munkásságodat, fáradhatatlan odaszáradat, amelyivel a köz érdekeinek a szolgálatába álltal. Nagy érdemeidet mi igaz szeretetünkkel és őszinte becsülésünkkel viszonzhattuk csupán s annál nagyobb a mi örömünk, hogy ilyen kitüntető elismerésben részesültél. Adjon az Uristen Neked erőt, hogy még sok-sok évek át viselhesd ezt a kitüntetést, végezhessd a dásos tevékenységedet a haza, a társadalm javára.”

Reismann Mórnak igaz érzéssel előadott beszédére dr. Hoványi Géza udvari tanácsos meghatótt hangon mondott köszönetet azért a szeretetért és ragaszkodásért, amellyel a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok Iskolabizottsága megtisztalta. Mindég azon lesz, hogy méltó legyen erre a szeretetre és megtisztelésre.

* Katonai kitüntetés. Ő felsőge megengedte, hogy nyárszói Szabó István nagyvárad m. kir. pénzügyi számliszt, es. és kir. tartalékos főhadnagynak, a Sigoun laudis tulajdonosának a legfelsőbb elismerés tudtul adassék az ellenség előtti vitéz magatartásáért és az ellenség előtti teljesített kitűnő szolgálataért.

Károlyiék pártot alakítanak. A Károlyi Mihály gróffal kilépetti képviselő pártot alakítanak. A csoportot Károlyi Mihály gróf értesítette, hogy 17-én pártalakítás céljából gyűlést tartanak.

* Az elkobzott gabona megváltása. A derecskei főszolgabíró azzal a kérelemmel fordult a miniszterhez, hogy az elkobzott és elkobzandó gabonaneműeket természetben szolgáltatassák be, hanem a megállapított maximális árral válthassák meg. A miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mert így egyesek kétszeres ellátásban részesülnének és így kijátszanák a miniszter idevonatkozó rendeleteit.

* Uj tanerők a kereskedelmi iskolákban. A nagyvárad kereskedelmi iskolákat fenntartó Kereskedelmi Csarnok iskola-felügyelőbizottsága tegnap tartott ülésén több, az iskolát érdeklő ügyet intéztek el. A felső kereskedelmi iskolában a jogi szak tanári állására dr. Breuer Oszkár tehetséges fiatal ügyvédet választották meg. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy ez év szeptemberben kezdődő tanévben a női ke-

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:
NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514. A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű **Villamos vasalók, főzőedények, tea főzők,** megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, ^{1/2} wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja **55.** Főszerelőtelefonja **55.**

Az Erzsébetligeten lévő **4 uj földszintes** házban két és három szobás lakások kiadók, (Püspöki residencia mellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

5.
Elsőrendű jégszekrények olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

* **Kiadó** Beöthy Ödön-u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Nagyvárad.

Szent László (Püspök gyógyfürdő)

Nagyvárad mellett.

Kénes vasas hévízforrások, víz hőfoka 42 C° esuz, köszvény minden formája, ischiás és női betegségek ellen, 1913-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Püspök-fürdő gyógyforrásait. Nagyszabásu nyári uszoda 26 C° forrásvízzel és uszástaniással.

400 holdas park és fenyves erdő, gondozott sétautak, társalgó, olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyóiratok rendelkezésre állanak.

Az egész fürdő ujonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban. Posta, interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedvezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság 1916 jan. 1-től.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda mellett.
Nagy Sándor-u. 1. sz. házban.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kéz fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskótokban nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: **Telefon : 11-53.** ::

Bérleti hirdetés.

Azonnal kiadók a következő helyiségek:

- I. Egy szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti udvari lakás a Színház utca 4. sz. házban.
- II. Két szoba, konyha, kamarából álló negyedik emeleti udvari lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)
- III. Három szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti utcai lakás a „Zöldfa” épületben.
- IV. Öt szoba, konyha, kamara, fürdőszoba, cselédszobából álló II. emeleti erkélyes utcai lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)
- V. Butorozott egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület I. emeletén.
- VI. Egy-egy üzlethelyiség a „Sas” és „Zöldfa” passage-ban.
- VII. Beraktározásra alkalmas raktárok és pincék a „Zöldfa” épületben.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az „Ingatlan Bérlet” részvénytársaság bérleti irodája, Sas passage 24. számú lépcső. (Telefon 14-00.)

Kiadó lakások

és butorozott szobák azonnalra, vagy későbbre.

Szt. János-u. 72. utcai és udvari 3—4 szobás lakások és butorozott szoba azonnalra, vagy későbbre.

Szt. János-u. 61 sz. magánház 4 szoba mellékkellyiségekkel novemberre.

Nagy Sándor-u. 4. modern berendezésű butorozott szobák és lakások egy és két ágyal hosszabb vagy rövidebb időre.